

Marta Bordalba Ribalta

Sofia Jazmin Luis

IMMIGRACIÓ I IDEOLOGIA POLÍTICA

TREBALL DE FI DE GRAU

Grau d'Economia



UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Reus

2017

Índex

1. Introducció	2
2. Polítiques migratòries.....	4
2.1. Unió Europea	4
2.2. Alemanya	4
2.3. Bèlgica	6
2.4. Espanya	6
2.5. França.....	9
2.6. Itàlia	9
2.7. Holanda	11
2.8. Noruega.....	11
2.9. Regne Unit	12
2.10. Suïssa.....	13
2.11. Suècia	14
2.12. Austràlia	15
2.13. Japó.....	16
2.14. Mèxic.....	17
3. Model empíric	19
4. Resultats i conclusions	26
5. Bibliografia.....	28

1. Introducció

El fenomen de la immigració, de la mobilitat de capital humà, és un fenomen que sempre ha estat present i que s'ha anat transformant al llarg dels segles. Ha anat variant la seva intensitat, la causa, la destinació i l'origen però mai ha deixat d'existir. Tanmateix, sempre s'ha intentat entendre aquest fenomen amb l'objectiu d'explicar els seus determinants.

Ravenstein (1885) va fer la primera formulació del model explicatiu dels factors d'atracció i d'expulsió (*pull and push factors*) per referir-se a les forces que generen les migracions. Els factors d'atracció i d'expulsió estan basats en criteris econòmics i de disparitats en el grau de desenvolupament de les diferents àrees mitjançant els salaris per determinar la decisió d'emigrar¹. Aquesta teoria va ser complementada, posteriorment, per Lee (1966) on va explicar l'existència d'obstacles entremitjos i va afegir els factors personals².

De la mà dels economistes clàssics s'obren dos camins, les teories macroeconòmiques que utilitzen variables agregades i grans marcs temporals i geogràfics i, les teories microeconòmiques, que es centren en la presa de decisió de l'individu a emigrar³.

D'altra banda, la majoria de treballs sobre migració es centren en el discurs racista, d'integració⁴ i/o fan referència al mercat de treball, bàsicament estudis de com afecta la immigració al salari.

La intenció d'aquest treball és abordar el tema migratori des del punt de vista de les ciències polítiques i econòmiques. Més particularment, es pretén esbrinar si la ideologia política del país de destí és un factor determinant, d'atracció, a l'hora de prendre la decisió d'emigrar a determinat lloc i si afecta a la quantia d'aquesta. Cal esmentar que en aquest anàlisi s'han utilitzat tant variables polítiques com econòmiques davant de l'evidència de que les decisions polítiques venen causades per realitats econòmiques.

¹ RAVENSTEIN, 1885 i 1889.

² LEE, 1996

³ MOYA, 1990

⁴ Per exemple ADELA PELLEGRINO (1995). *Migración e integración: nuevas formas de movilidad de la población*. Ediciones Trilce.

La idea bàsica que seguim en aquest treball és que la migració és una forma d'inversió, és a dir, prendrem la decisió d'emigrar sempre i quan els guanys esperats al nostre destí siguin majors que les que rebria si es quedés en el lloc d'origen⁵.

La lògica ens aporta a que es seguiran dues vies segons la ideologia política del país de destí:

- Si la ideologia política és favorable a l'immigrant, es prendrà la decisió d'emigrar a aquell país.
- Si la ideologia política és desfavorable a l'immigrant, es prendrà la decisió de no emigrar a aquell país.

Per resoldre aquesta qüestió hem treballat amb una mostra de tretze països de la OCDE (Organització per la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic)⁶ escollits aleatòriament. Aquests són Alemanya (AL), Austràlia (AU), Bèlgica (BE), Espanya (ES), França (FR), Itàlia (IT), Holanda (NL), Japó (JP), Mèxic (MX), Noruega (NO), Regne Unit (UK), Suïssa (CH) i Suècia (SWE).

El treball consta de tres parts a banda de la secció introductòria. La primera part és un anàlisi històric sobre les polítiques que s'ha dut a terme en temes d'immigració a les 13 economies per al període de temps del 1994 al 2014⁷. A més a més de la trajectòria política, s'expliquen fets econòmics que hem considerat rellevants en el discurs i s'exposen una sèries de gràfics relacionats amb la història del país amb el seu corresponent anàlisi descriptiu. L'objectiu és trobar evidència empírica de la relació existent entre la ideologia política i la immigració, alhora que es pretén trobar les variables adients per poder modelitzar la qüestió principal del treball.

La segona part del treball conté un anàlisi numèric per a les 13 economies objecte d'estudi per al període de temps del 1994 al 2008. S'ha seguit un model de dades de panel dinàmic amb variables instrumentals amb l'objectiu d'esbrinar si les variables escollides tenen rellevància sobre la immigració i en quina mesura.

Finalment, s'exposen les conclusions i els resultats als que hem arribat després d'analitzar la secció 1 i la secció 2.

⁵ BORJAS, 2000.

⁶ OCDE, 2017

⁷ En alguns casos s'ha considerat complementar la informació amb dos o tres anys anteriors o posteriors.

2. Polítiques migratòries

2.1. Unió Europea

En 1992, els polítics europeus amb el Tractat de Maastricht⁸, van fixar les bases per una ciutadania europea, independentment de l'Estat membre al que es pertanyia. A partir de llavors, els immigrants es divideixen en dos grups, aquells que són comunitaris i aquells que no ho són. Amb el Tractat de Maastricht no es van imposar unes bases polítiques comunes, sinó que prevalien les implantades a cada país, és per això que aquesta política tan sols tenia rellevància en criteris de seguretat. Posteriorment, va entrar en vigor la llei que permetia la lliure circulació entre els ciutadans de la Unió Europea. Al 1993, es va regularitzar l'entrada d'immigrants no europeus alhora que es firmava l'Acord d'Schengen⁹ amb la finalitat d'eliminar les fronteres entre els països que formaven part de l'acord¹⁰. Al 1997, amb el Tractat d'Amsterdam, incrementa la transparència i s'agiliten les decisions amb un nou procediment de votacions que deixa de ser per unanimitat per passar a ser per majoria qualificada i d'obligatori compliment pels països membres. Al 1999, la UE promovia la integració dels immigrants mentre que la realitat política dels països era una altra. Al 2001, amb la Cimera d'Estocolm, es va donar importància a la lliure circulació dels immigrants comunitaris i al control de fronteres als extracomunitaris.

2.2. Alemanya

Arran de la caiguda del Mur de Berlín (1989), a partir del 3 d'octubre de 1990, la socialista República Democràtica d'Alemanya (RDA), es va unificar amb la República Federal d'Alemanya (RFA)¹¹.

⁸ Oficina de publicacions de la UE, 2010, per veure més ampliada la informació sobre la 'ciutadania europea' que es pretenia fer amb aquest tractat.

⁹ Segon el Ministeri d'Interior d'Espanya, l'Acord de Schengen, és “la denominació donada al territori que comprèn als estats de la Unió Europea que han acordat la creació d'un espai comú on els objectius fonamentals són la supressió de fronteres entre aquests països, la seguretat, la immigració i la lliure circulació de persones. En l'actualitat formen part del territori de Schengen els següents països: **Alemanya, Àustria, Bèlgica, Dinamarca, Eslovènia, Espanya, Estònia, Finlàndia, França, Grècia, Holanda, Hongria, Islàndia, Itàlia, Letònia, Liechtenstein, Lituània, Luxemburg, Malta, Noruega, Polònia, Portugal, República Txeca, República Eslovaca, Suècia i Suïssa**”. (Els països en negreta són objecte d'estudi en el present treball). Gobierno de España, 2013.

¹⁰ Per ampliar la informació podeu accedir al document “Europa sense fronteres. Espai Schengen” de la Comissió Europea, 2016.

¹¹ Després de la Segona Guerra Mundial, Alemanya fou dividida en dos estats. A l'oest, la República Federal d'Alemanya (RFA), subjecta amb un sistema comunista, i a l'est, la República Democràtica d'Alemanya (RDA), subjecta amb un sistema lliberal.

Amb el Treuhand¹², 1996, Alemanya va tancar l'exercici amb un taxa d'atur històricament de les més elevades, incrementant-se al 1997, per disminuir lleugerament al 1998, tot i que encara era molt elevada¹³. Governava la Cancelleria Gerhard Schröder¹⁴ (esquerres). L'any 1999, tot i la recuperació econòmica, la taxa d'atur seguia sent d'elevades dimensions.

A finals del 2001, Europa estava amb un retrocés productiu i l'economia Alemanya va entrar en recessió, caient la producció industrial, la construcció, etc. Al 2002, entrà en vigor una nova Llei d'Immigració, on les prestacions de l'immigrant eren més beneficiàries. Es van crear quatre vies d'accés diferents al país per tal de facilitar l'entrada i s'aboliren les restriccions existents sobre la quantitat d'immigració entrant. El Partit Democristià, es va oposar des d'un primer moment, ja que afirmaven que augmentaria la immigració, en un moment on creien convenient privar-ho, donat l'alt percentatge d'atur. Finalment, va ser declarada nul·la pel Tribunal Constitucional Federal.

Durant el mateix 2005, es va modificar la llei d'immigració amb la que es van simplificar els tràmits sobre els permisos de residència¹⁵. Es posaven facilitats als immigrants qualificats alhora que es posaven barreres pels immigrants no qualificats¹⁶. Els immigrants que ja perduraven en el país, se'ls hi obligà a qüestionar la seva situació cada cinc anys, i en el cas de que fossin immigrants vinguts en temps de guerres, si aquesta havia finalitzat, se'ls obligava a tornar al seu país natal¹⁷.

L'any 2005 va entrar Angela Merkel¹⁸ de Canceller. A finals del 2008, entrà la crisi econòmica en Alemanya, tot i que no va ser tan impactant com en altres països. Alemanya, generà un programa de reducció de jornada laboral enlloc de introduir la

¹² Òrgan encarregat d'adquirir propietats de totes les empreses, inicialment públiques i ser venudes al sector privat.

¹³ OCDE, 2015b

¹⁴ Polític alemany, membre del Partit Social Demòcrata d'Alemanya. Escollit Canciller d'Alemanya l'any 1998. Durant el seu primer mandat, hagué de fer front davant d'una economia irregular, marcada per un escàs creixement i unes elevades taxes impositives. Dins del Govern, sorgiren diverses crisis, entre elles a causa de la Llei d'Immigració del 2002, la qual, la jutjaven de massa poc estricta. Retirat del seu càrrec el 22 de novembre del 2005. Biografías y Vidas, 2004-2017a

¹⁵ Introduïda a l'any 2000, amb la finalitat de portar treball qualificat en l'àrea de la tecnologia, informació i la comunicació (TIC). En 2004, fou declarada la fi del programa, amb l'opinió de no haver esdevingut un enorme èxit.

¹⁶ VELASCO, 2007

¹⁷ SCHULTZ i MIRANDA, 2012

¹⁸ Política alemanya, presidenta del Partit alemany Unió Demòcrata Cristiana des de 2000 y Canciller de la República Federal d'Alemanya des de 2005. Biografías y Vidas, 2004-2017b

gent a l'atur, a través de l'Agència Federal d'Atur, que generà confiança sobre l'economia. Al 2010, tenia una de les taxes d'atur més baixes de la Unió Europea.

2.3.Bèlgica

Al 1980 es va fer la primera llei d'immigració sobre l'accés al territori, la residència, l'establiment, la sortida d'estrangers, etc. Bèlgica va firmar convenis bilaterals amb Marroc, Turquia, Algèria, Tunísia i Iugoslàvia, que establien disposicions similars pels ciutadans dels països¹⁹. Aquesta llei però, fou modificada l'any 1993.

Al 1999, últim període del govern de dretes de Jean-Luc Dehaene²⁰, membre del Partit Cristià Demòcrata i Flamenc, es proposà una llei d'immigració, on es recolzava l'entrada de nous immigrants, ja que hi havia una manca de mà d'obra i es regulava la residència en certes categories d'estrangers que es trobaven en territori belga²¹, exigint l'obtenció d'un previ permís de treball abans de l'entrada al país.

L'any 2000, amb l'entrada al poder de Guy Verhofstadt²², membre del Partit Lliberals Demòcrates i Flamencs, es va modificar la llei del 1999, donant més llibertat d'entrada²³.

Posteriors modificacions, al 2003, van donar més flexibilitat als permisos de treball per sol·licitar l'entrada als immigrants potencials²⁴. L'any 2007, però, els polítics van decidir posar fre a l'entrada d'immigrants i, al 2009, es va regularitzar l'entrada d'immigrants il·legals. A partir del 2012, la immigració a Bèlgica es reduí al voltant d'un 10%.

2.4.Espanya

Al 1992, amb el Tractat de Maastricht i sota el govern del Partit Socialista, els immigrants comunitaris no necessitaven contracte laboral per entrar a Espanya i els extracomunitaris si el necessitaven. Aquest fet va donar un gir a la política migratòria espanyola i es dissenyà per primer cop una política relacionada amb la immigració. Al

¹⁹ Gobierno de España, 2017a

²⁰ Primer ministre de Bèlgica des de el 1992 fins al 1999. Membre del Partit Cristià Demòcrata i Flamenc. Biografías y Vidas, 2004-2017c

²¹ Naciones Unidas, 2017

²² Primer ministre de Bèlgica (1999-2008), líder en diversos períodes d'un dels principals partits polítics Flamenca, Partit Lliberals Demòcrates i Flamencs. Ortiz de Zárate, 2014

²³ Unió Europea, 2009

²⁴ AJA I ALTRES, 2005

1993, Espanya va firmar l'acord de Schengen. Al 1994, es va crear un Pla d'Integració Social d'Immigrants alhora que es dificultava l'entrada d'immigrants amb un nou procediment d'admissió. Aquest fet va provocar una davallada de l'entrada d'immigrants. Aquesta política es va relaxar al 1996 a causa de la major flexibilitat amb els permisos d'entrada. Aquest any va entrar a governar el Partit Popular (PP), de dretes. Van decidir separar la gestió de fluxos d'immigrants de caràcter laboral de la política social dels immigrants. Al 1999, Espanya, davant de la necessitat de mà d'obra, va firmar un acord amb el Marroc per regularitzar la situació dels immigrants amb contracte temporal.

L'any 2000, amb tots els partits polítics a favor menys el PP, es va aprovar una llei (4/2000)²⁵ que establia que els immigrants tinguessin els mateixos drets que el nacionals espanyols, exceptuant el sufragi i el vot. Davant d'això, el PP va prometre que aboliria aquesta llei en la propera legislatura. Es van polaritzar els partits polítics, uns eren favorables (dreta) i els altres contraris a la reforma (esquerra). Finalment, va governar el PP amb majoria absoluta i va dur a terme la reforma promesa. Van retallar els drets de reunió, associació i manifestació.

Al 2001, el PP va seguir el criteri europeu, d'una banda es posava barreres a les fronteres i de l'altra feia polítiques d'integració als residents. Amb la llei 8/2000²⁶ (reforma de la llei 4/2000), es van continuar retallant els drets dels immigrants.

A mesura que disminuïa la taxa d'atur, incrementava la immigració. El mercat laboral espanyol presentava grans oportunitats davant del desequilibri entre oferta i demanda de treball. Durant aquest cicle expansiu s'havien de cobrir llocs de treball en sectors deficitaris i estacionals com l'agricultura, la construcció, els serveis domèstics i l'hostaleria.²⁷ El control de les fronteres responia a la necessitat de contractació de mà d'obra ja que el govern ho considerava necessari per poder impulsar l'economia espanyola. Al 2005, tant la dimensió econòmica com jurídica eren favorables a la immigració.

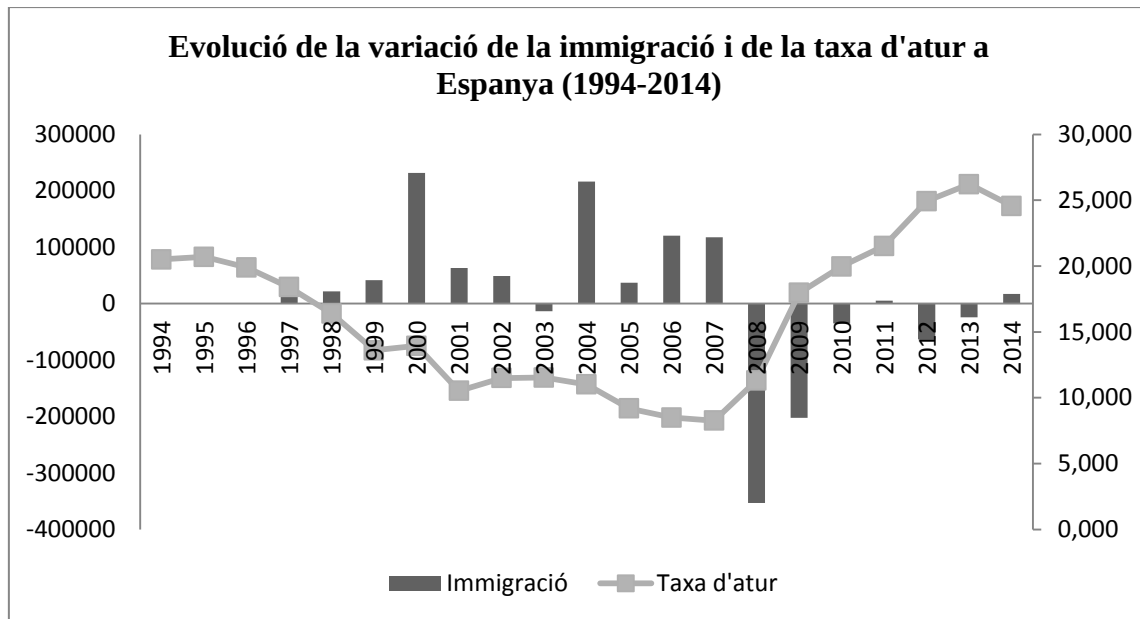
²⁵ BOE, 2000a

²⁶ BOE, 2000b

²⁷ CONEJERO PAZ, 2012

Després d'aquesta època de bonança en l'economia espanyola (fase expansiva del cicle econòmic), al 2008, es va produir una gran davallada del flux immigratori. A més a més, l'increment de la taxa d'atur feia d'Espanya un destí poc atractiu.

Posteriorment, es va incorporar la Llei Orgànica 2/2009²⁸, que reformava la Llei Orgànica 4/2000 sobre els drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social. Els objectius que perseguia aquesta reforma era l'ampliació de drets i llibertats dels immigrants, la incorporació de les polítiques comunitàries i el reforç sobre la integració.



Gràfic 1: Evolució de la variació de la immigració entrant (gràfic de barres) i de la taxa d'atur (gràfic de línies) a Espanya des del 1994 fins al 2014.

Font 1: Elaboració pròpia a partir de dades de l'OCDE 2017a, 2017b

Com podem veure en el Gràfic 1, a mesura que incrementa la taxa d'atur disminueix la immigració. Sembla ser que estan inversament relacionades. Les polítiques que han dut a terme els partits espanyols, com s'ha esmentat anteriorment, estan relacionades amb el mercat de treball. En èpoques d'escassetat d'oferta laboral, els governs fan polítiques favorables pels immigrants, pel contrari, en èpoques d'excés d'oferta de treball i/o de manca de demanda de treball, els governs fan polítiques restrictives pels immigrants potencials.

²⁸ BOE, 2009

2.5. França

Als inicis del 1993, a mans de Carles Pasqua²⁹, Ministre de l'Interior, s'aprovà un seguit de projectes per reformar la llei d'immigració, naturalització i dret dels refugiats, amb la proposada Llei Pasqua I. Les mesures adoptades, van ser un desavantatge pels immigrants ja que es van imposar fortes restriccions a l'entrada de ciutadans que no pertanyen a la Unió Europea³⁰. A partir de l'any 1995, entrà al poder Jacques Chirac³², membre del partit Unió per un moviment popular³³. En 1997, es va aplicar una nova llei d'immigració, anomenada Llei Debré, que restringia l'ingrés i la permanència d'immigrants.

Durant el 2003³⁴, entrà en vigor la Llei d'Immigració 2003-1119³⁵. L'objectiu principal, era garantir l'acollida dels immigrants i lluitar contra les xarxes d'immigració il·legal. L'any 2006, s'imposà la Llei 2006-911 d'Immigració i Integració³⁶, la qual permetia la immigració selectiva i la integració obligatòria per residents de llarga durada. L'any 2007, Nicolas Sarkozy³⁷, membre del partit polític Els Republicans, entrà al poder. Durant aquest any, la taxa d'atur es situava sota el 8% per primera vegada en els 5 anys anteriors. Durant el mateix any, s'imposà la Llei d'Immigració 2007-1637³⁸, sobre el control de la immigració, la integració i l'asil. Tenia com objectiu la lluita contra la immigració il·legal, el control de la immigració familiar i el foment d'aquesta per raons professionals.

2.6. Itàlia

Al 1990, davant del govern de Giulio Andreotti³⁹ del Partit polític Democrazia Cristiana, s'aplicà la *Llei Martelli* (39/90⁴⁰), la qual tenia com a objectiu la regulació de

²⁹ Polític francès, Ministre de l'Interior (1993-1995). SENAT. Un site au service des citoyens, 2017

³⁰ Per exemple, limitacions en l'assistència sanitària.

³¹ HOLLIFIED, 1994

³² Polític francès. Ocupà els càrrecs de Primer ministre, alcalde de París i President de la República de França entre el 1995 i 2007. Segueix una política de "gaullisme". Perdurà durant dos mandats ja que fou reescollit al 2002. Biografías y Vidas, 2004-2017d

³³ Perdurà fins l'any 2007.

³⁴ A partir del 2001, entrà la bombolla de les "noves tecnologies". Així doncs, el creixement francès del 2001 al 2003 es va veure alentit. En l'any 2003, França estava en una fase cíclica recessiva.

³⁵ LOI, 2003

³⁶ LOI, 2006

³⁷ Polític i advocat, fou president de França del 2007 al 2012. Biografías y Vidas, 2004-2017e

³⁸ LOI, 2007

³⁹ Fou periodista i polític italià, diputat del partit Democrazia Cristiana des de 1945. Al 1989, fou nomenat primer ministre i al 1991 dimití del poder. Biografías y Vidas, 2004-2017f

⁴⁰ GU, 1990

la immigració laboral dins del territori. Així doncs, s'incorporà les quotes d'entrada al país, és a dir, es pactà un número de persones immigrants que podien accedir-hi i ser incorporades al mercat laboral.

La política migratòria a Itàlia, s'anà tornant amb el pas dels anys més estricta i menys favorable pels que intentaven residir al país. Inicialment, les lleis migratòries, cercaven la regulació laboral, però a partir de la nova llei de 1998, les mesures foren més encarades a l'accés i permanència al país⁴¹.

Durant l'últim any de govern del Partit Demòcrata pertinent al centre- esquerra, 1996, i presidit per Romano Prodi⁴², es va fixar com un dels seus objectius l'elaboració d'una llei orgànica per la immigració i l'estrangeria, nombrada Llei Turc – Napolitana (40/98⁴³). Aquesta, va ser presentada al 1997 i aprovada al 1998. La llei, es generà a causa del creixement de la pressió migratòria i la necessitat de mà d'obra estrangera en el país, així com la pressió d'immigrants irregulars a causa de la divisió de Iugoslàvia com per la guerra civil de Somàlia. La idea era regular les entrades legals de ciutadans extracomunitaris, així com implantar mesures de control i seguretat respecte a la immigració.

Al 2002, es va crear la Llei Bossi-Fini (189/02⁴⁴), a mans del Partit de dretes Força Itàlia de Silvio Berlusconi⁴⁵. Es van establir normes restrictives d'immigració no comunitària, tot incloent el permís d'estada temporal i el permís de residència⁴⁶.

Durant el 2009, es firmà un Tractat d'amistat i cooperació amb Líbia, a més de generar una nova llei anomenada Paquet de seguretat, a mans de Silvio Berlusconi. Aquesta, generà més dificultat a l'hora d'accedir i romandre al país. A més, es canvià el codi penal italià, on la immigració irregular estava penalitzada, és a dir, qualsevol persona que donés habitatge o ajudés a ingressar a un immigrant al país, seria penalitzat fins a tres anys de presó o amb una sanció d'elevada quantia.

⁴¹ ARIZA DIAGO, 2014

⁴² Economista i polític italià. Al 1995, va fundar la coalició centre-esquerra de l'"Olivera" i així va ser com va ser nomenat primer ministre accedint al capdavant del govern. A més, al 1999, va ser nomenat President de la Comissió Europea. Biografías y Vidas, 2004-2017g

⁴³ GU, 1998

⁴⁴ GU, 2002

⁴⁵ Empresari i polític italià, nomenat primer ministre d'Itàlia en l'any 1994-1995 i en 2001-2006. Biografías y Vidas, 2004-2017h

⁴⁶ Un punt d'aquesta, marcà que els immigrants trobats a aigües internacionals per la naval italiana, podien ser deportats als seu país d'origen o un país proper. Un altre punt, era que tots els immigrants amb territori italià que no disposessin de documentació necessària, haurien de ser identificats i deportats.

2.7. Holanda

L'any 2000, amb el govern de Wim Kok⁴⁷ i mitjançant la Llei d'estrangeria⁴⁸, es va tractar l'admissió, expulsió i supervisió d'estrangers i el control de fronteres, la qual va entrar en vigor l'any 2001.

Mentre els partits de dretes (Jan Peter Balkenende⁴⁹, Crida Demòcrata Cristiana) posaven barreres a l'entrada d'immigrants no comunitaris (especialment Turquia i Marroc⁵⁰) amb una llei d'immigració estricta, els partits d'esquerra s'oposaven a les polítiques de deportació d'estrangers.

Amb l'entrada de Mark Rutte⁵¹ al poder (2011), la llei d'immigració es tornà encara més estricta⁵². Tot i que al 2012 van incrementar les consideracions cap als immigrants. Al 2013, la Llei de Política de Migració moderna⁵³ entrà en vigor. Regularitzava el doble procediment de sol·licitud de permís de residència, reforçant les disposicions de la Llei d'estrangeria de l'any 2000.

2.8. Noruega

La política migratòria de Noruega, es basa en l'Estat del benestar. Consisteix en dos principis bàsics que s'han mantingut constants, la immigració limitada i que tots els immigrants que ingressen al país tinguin oportunitats i pràctiques d'igualtat social.

L'any 1988, es va generar la primera (Llei d'Immigració) Acta relativa a l'entrada de ciutadans estrangers al Regne de Noruega i la seva presència al REALM⁵⁴, per controlar l'entrada i sortida d'estrangers d'acord amb la política d'immigració i la protecció contra la persecució dels refugiats i altres estrangers. Durant l'any 2000, es van presentar esmenes sobre aquesta Llei d'Immigració.

⁴⁷ Fou primer ministre i membre del partit polític Partit del Treball. En 1994, fou el candidat més votat, i finalment la reina Beatriu, li encarregà de formar el nou Govern basat en una coalició. No obstant, al 1994, va ser nomenat primer ministre del nou Govern. Al 2002, presentà la seva dimissió per acusació de negligència. Biografías y Vidas, 2004-2017i

⁴⁸ Gobierno de España, 2012

⁴⁹ Polític neerlandès que fou Primer ministre dels Països Baixos des del 22 de juliol del 2002 fins al 14 d'octubre de 2010. Membre del partit Crida Demòcrata Cristiana. Jan Dirk Stouten, 2017

⁵⁰ Gobierno de España, 2017b

⁵¹ membre del partit polític de dretes Partit Popular per la Llibertat i la Democràcia. Ortiz de Zárate, 2017

⁵² Per exemple, els immigrants havien de tenir control sobre l'idioma.

⁵³ KROES, 2010

⁵⁴ LOV, 1988

Durant el 2005, es van introduir esmenes a la Llei d'Immigració com a conseqüència de l'augment del número de sol·licitants d'asil durant els anys 2001-2003. A més, s'introduïren esmenes als reglaments sobre les necessitats de subsistència per la reunificació familiar. També es va modificar la legislació sobre l'Asil, firmant acords de readmissió amb països que el retorn era difícil. A més a més, per obtenir la ciutadania s'havia de demostrar el coneixement de la llengua.

Durant el 2008, amb el govern de Jens Stoltenberg⁵⁵ membre del Partit Laborista, va entrar la (Llei d'Immigració⁵⁶) Llei d'accés dels estrangers al país i la seva estada, on es tractava l'entrada i la permanència d'estrangers al regne de Noruega. L'any 2009, es va aplicar una política de regulacions⁵⁷ sobre la immigració de la passada Llei d'Immigració de l'any 2008, on s'ampliava els termes de residència i les entrades dels immigrants.

2.9.Regne Unit

Amb el govern de John Major, membre del Partit Conservador, 1993, va entrar la Llei d'apel·lacions d'immigració i Asil⁵⁸ a causa del fort augment d'immigrants que cercaven asil. Aquesta, proporcionava noves possibilitats de recurs pels sol·licitants d'asil, però restringia l'estada màxima als visitants estrangers. Durant el 1996, es va introduir una extensió de la Llei d'Immigració i Asil⁵⁹, on es tractava de restriccions sobre l'ocupació de les persones estrangeres.

La política d'immigració del Regne Unit, es compon per dues mesures específiques: el Llibre Blanc sobre la Immigració on es proposa la revisió de l'aproximació tradicional de la immigració i el sistema de control sobre aquesta i Asil del 1998 i la Llei sobre la Immigració i Asil⁶⁰ del 1999 sota el govern de Tony Blair⁶¹ (Partit Laborista), que conté disposicions destinades a combatre i impedir l'entrada il·legal d'immigrants no

⁵⁵ Primer ministre entre el 2000-2001 i 2005-2013 membre del Partit Laborista, economista i secretari general de la OTAN. Ortiz de Zárate, 2016.

⁵⁶ LOV, 2008

⁵⁷ LOV, 2009

⁵⁸ ILO, 1993

⁵⁹ ILO, 1996

⁶⁰ MADRIGAL, 2005

⁶¹ Polític britànic, líder del Partit Laborista i primer ministre britànic entre 1997 i 2007. Biografías y Vidas, 2004-2017j

documentats⁶². El govern de Tony Blair, tenia polítiques molt estrictes sobre la immigració.

Al 2002, va entrar en vigor una Llei de Nacionalitat, Immigració i Asil⁶³, la qual estava destinada a frenar el tràfic de persones, a més de generar recolzament als sol·licitants d'asil, així com les disposicions a la detenció i la deportació. Posteriorment, a l'any 2004, es van imposar restriccions sobre els matrimonis per interès, ja que era una via per aconseguir la legalització de la persona immigrant⁶⁴.

Amb el govern de David Cameron⁶⁵, membre del Partit Conservador i Unionista de dretes, es va aplicar la Llei d'Immigració de l'any 2014⁶⁶. Aquesta llei, introdueix certes reformes per garantir un sistema d'immigració més just mitjançant restriccions severes d'entrada⁶⁷. La idea, és la reducció del saldo migratori promovent la deportació de les persones que es troben il·legals⁶⁸.

2.10. Suïssa

Al 1993 i al 1995, el suïssos van rebutjar iniciatives destinades a la limitació dels immigrants. Al 1997, es va modificar la Llei d'immigració⁶⁹ i es va tornar més flexible davant l'entrada de refugiats i d'immigrants⁷⁰. Aquesta llei es va aprovar per millorar la situació d'atur dels immigrants i evitar problemes de discriminació, ja que tenia un ampli programa d'integració (classes de llengua, de cultura i societat...).

Al 2002, amb l'entrada en vigor de l'acord de lliure circulació, desapareixen els permisos de treball temporal a Suïssa.

Al 2011, es va regularitzar la gestió migratòria suïssa ja que hi havia molta diversitat d'interessos en aquest aspecte, originada pels diferents mandats, prioritats i objectius.

⁶² Parlamento Europeo, 2001

⁶³ ILO, 2002

⁶⁴ Marriage migration, 2016

⁶⁵ Polític britànic i primer ministre des de 2010 fins 2016. Biografías y Vidas, 2004- 2017k.

⁶⁶ ILO, 2014

⁶⁷ Un exemple d'aquestes restriccions, és la pena de fins a 6 mesos de presó per qui treballi il·legalment al país, i elevades sancions pels empresaris que ho permetin. DW, 2015a

⁶⁸ Gobierno de España, 2014a

⁶⁹ Godoy, 2002

⁷⁰ Per exemple, facilitant la residència i no demanant justificació de persecució als demandants d'asil.

Al 2014, sota el govern liberal democràtic (dreta) Didier Burkhalter⁷¹ (Partit Liberal Democràtic) i amb l'objectiu de defensar l'economia es va limitar la immigració, tot i necessitar-la. Aquests límits també estaven adreçats als immigrants comunitaris, per tant, la UE va decidir sancionar-los.

2.11. Suècia

Suècia es basa amb una política d'immigració molt restrictiva entorn a la immigració laboral. Sols es genera un número limitat de permisos de residència per persones no pertanyents a la EEE (Espai Econòmic Europeu)⁷². Suècia va ser l'únic país de la UE15 que no va posar restriccions transitòries respecte a la lliure circulació i a l'accés de les prestacions socials dirigides als ciutadans dels nous països de la UE.

A Suècia, la immigració es regula sobre la base de la Llei d'Estrangeria, la qual conté temes d'asil, permisos de residència i reunificació familiar⁷³, s'adopten mesures per facilitar la integració en el mercat de treball i lluitar contra la discriminació.

Al 2001, Suècia es va incorporar a l'espai Shengen, sota el govern de Göran Persson⁷⁴, membre del Partit Socialdemòcrata (esquerres), i s'instaura una Llei de Ciutadania sueca (2001:82)⁷⁵, on s'amplia les diferents condicions per adquirir la nacionalitat.

Posteriorment, es crea la Llei d'Estrangeria (2005:716)⁷⁶, que no va entrar en vigor fins al 2006. Aquesta estava destinada a regular la política migratòria del país, les condicions per l'expedició de visats, l'estat de residents de llarga durada, permisos del treball, restriccions sobre l'entrada al país, així com mesures de control a través de detencions i sancions penals. La llei ha estat modificada diverses vegades⁷⁷.

⁷¹ Economista i polític suís. Al 1985 es va unir al Partit Liberal Radical, que posteriorment es convertí en Partit Liberal Democràtic. Al 2014, va assumir la presidència a la Confederació de Suïssa i també a la OSCE. Schweizerische Eidgenossenschaft, 2017.

⁷² GARRIDO, 2000

⁷³ Information om Sverige, 2016

⁷⁴ Polític, graduat en Ciències Polítiques i primer ministre de Suècia des de 1996 a 2006. Biografías y Vidas, 2004-2017k

⁷⁵ SOU, 2001

⁷⁶ SOU, 2005

⁷⁷ Altres mesures per facilitar la integració, va ser un programa nomenat Oportunitat de provar, l'objectiu d'aquest era aportar experiència professional (durant tres mesos). Per lluitar contra la discriminació, el govern va realitzar programes de formació. DW, 2015a

Durant el 2006, va entrar una Ordenança d'estrangeria (Llei d'Estrangeria 2006:97⁷⁸), establint un nou sistema de tramitació i intentava mostrar els diferents motius per la concessió dels permisos de residència i donava més suport sobre la protecció.

Al 2014, van entrar en vigor algunes modificacions de la Llei d'Estrangeria (2006:97), la Llei de Ciutadania sueca (2001:82) i la Llei sobre l'orientació de la societat per alguns immigrants acabats d'arribar (2013:13). El propòsit de les modificacions era augmentar la mobilitat de les persones i promoure l'impacte positiu de la mobilitat pel desenvolupament, així com incrementar la durada dels permisos de residència i facilitar els permisos permanents⁷⁹, també destinades a la introducció de mesures per aturar les regles sobre l'abús de la immigració laboral.

2.12. Austràlia

Al 1992, es va reformar la Llei de Migració on es posaven fortes barreres d'entrada als immigrants. Al 1996, sota el govern de dretes encapçalat per John Howard⁸⁰, Partit Liberal, el control de les fronteres era selectiu depenent del tipus d'immigrant (qualificat o no qualificat).

En l'any 2001, va sorgir el Tampa Affair⁸¹, on John Howard al capdavant, promogué la generació de la nova política de la Llei de Protecció de fronteres. Aquesta llei no va tenir èxit. Llavors es va crear un nou marc legislatiu conegut com "*Pacific Solution*". Consistia en limitar les zones migratòries, evitar l'entrada de vaixells amb immigrants en aigües australianes i complementar l'oferta existent amb l'obertura de dos camps de detenció d'immigrants (Nauru i Manus).

Durant el 2003-2004, s'aplicà el Programa d'Immigració, amb un màxim de 110.000 places més les addicionals, també selectiva amb l'objectiu d'incrementar la competitivitat australiana⁸².

Al 2007 amb Kevin Rudd⁸³ (Partit Laborista) al poder, es van tancar els centres de detenció Nauru i Manus. No obstant això, al 2012, es va tornar a disparar el nombre

⁷⁸ SOU, 2006

⁷⁹ Gobierno de España (2014b)

⁸⁰ Polític australià i líder del Partit Liberal (1985-1989, 1995-2007). Pujà a ministre d'Austràlia al 1996.

⁸¹ Al 2001, les tropes australianes pujaren a bord d'un vaixell de càrrega nourec MV Tampa fora de l'illa de Nadal. El comandant de la nau, rescatà centenars de sol·licitants d'asil d'un vaixell de pesca d'Indonèsia enfonsats en l'Oceà Índic i tractà de dur-los a Austràlia. National Museum Australia, 2001

⁸² Iredale, 2006

d'arribades d'immigrants i van decidir tornar a la coneguda "*Pacific Solution*" i a la reobertura dels camps.

Al 2013, el Partit Liberal, aquesta vegada encapçalat per Tony Abbott⁸⁴, retornà al poder. La política migratòria, va seguir per la mateixa línia, inclús es va endurir. Es va generar l'*Operation Sovereign Borders (OSB)*⁸⁵ per reemplaçar l'antiga *Pacific Solution*.

2.13. Japó

Japó, ha sigut un país històricament molt tancat, caracteritzat per establir uns criteris d'admissió molt selectius per no tenir importants ones migratòries. Aquest succés, ha impedit que en el segle XX, hi hagués una gran abundància d'immigració.

Podem afirmar que Japó, ha passat per sis períodes migratoris. El primer d'ells sorgí entre el 1853 i el 1945, on s'esdevingué importants fluxos migratoris. Tanmateix, després de la Segona Guerra Mundial, aquests foren controlats durant dècades, coincidint amb un important creixement econòmic (1951-1981).

Arran de la modificació de la Llei sobre immigració al 1981, es milloraren els drets dels immigrants i es començà a acceptar refugiats, sense deixar d'haver un control estricte en les fronteres. Aquesta llei es va modificar al 1990 ampliant les categories professionals en les que s'acceptaven immigrants, sense deixar de ser molt restrictiva amb els no qualificats⁸⁶.

Durant el 1995 fins a l'any 2000, Japó disposava de poca demanda de treballs temporals, la qual cosa feia que no tingués una excessiva immigració. Malgrat això, durant aquest període, els immigrants eren un actiu desitjable per l'economia de Japó i la seva població. Keizō Obuchi⁸⁷ (1998), mostrà interès per establir una política d'immigració amb la finalitat d'atreure treball qualificat. L'any 2000, s'instaurà el

⁸³ Primer ministre des del 2007 fins al 2010. Va ratificar el Protocol de Kyoto, finalitzà les deportacions per la força dels immigrants asiàtics i retirà les tropes d'Irak. Va ser un polític destacat a causa de la Gran Recessió, ja que tot i patir-la, mantingué la mateixa despesa pública i l'atur baix. Va perdre el càrrec quan imposà un tipus d'impost molt elevat als beneficiaris de les companyies mineres. Ortiz de Zárate, 2013a.

⁸⁴ Primer ministre arran de la coalició entre els seus membres del partit. Forma part del Partit Liberal d'Austràlia (2013-2015). Ortiz de Zárate, 2013b.

⁸⁵ Australian Government, 2017

⁸⁶ AVILA TÀPIES, 2006

⁸⁷ Polític japonès, membre del partit polític Partit Liberal Democràtic. Va ocupar la presidència al país entre 1998 i 2000. Biografías y Vidas, 2004-2017l

Segon Pla Bàsic de l'Oficina d'Immigració per assolir aquest objectiu, tornant-se més flexibles⁸⁸.

La imatge dels immigrants no era bona ja que consideraven que incrementaven la criminalitat i això aportava inseguretat. En resposta amb aquest succés, el govern de Jun'chirō Koizumi⁸⁹ (Partit Liberal Democràtic), implantà una Llei de Control d'Immigració i Reconeixement de Refugiats en l'any 2004, amb la fi de disminuir el nombre d'estrangers no autoritzats⁹⁰. Al 2005, es va instaurar el Tercer Pla Bàsic de l'Oficina d'Immigració, sobre el control de la immigració, per assegurar la protecció de les víctimes estrangeres sobre el tràfic de persones.

Al 2012, va entrar una Llei d'immigració més estricta, ja que imposava més control sobre els estrangers i els ciutadans il·legals. També es van limitar els anys de residència al país.

2.14. Mèxic

Abans dels anys noranta els polítics mexicans no tenien una política immigratòria definida [política de no tindre política (Fernández Castro, 1997)]. Va ser a partir de llavors, que van començar a definir polítiques sobre aquest aspecte amb la Llei General de Població. Mèxic i Estats Units van firmar un acord per millorar la coordinació i agilitar els processos migratoris entre ambdós països⁹¹. Amb el Pla de Desenvolupament 2007 – 2012, es va establir que es protegrien els drets humans tant dels immigrants com dels emigrants mexicans. Es va redefinir la llei arran de la transició cap a la democràcia i la integració nord-americana. A més a més, el fet de no vetllar pels drets humans suposava un gran cost polític per al govern mexicà⁹².

Des de llavors s'ha aplicat la Llei General de Població, però, s'ha anat modificant. En 1996, es van aprovar una sèrie de modificacions que encara són vigents. En aquesta llei s'estableix que s'ha de facilitar els fluxos migratoris que afavoreixen el desenvolupament nacional, controlar les fronteres respectant la llei i els drets humans i

⁸⁸ EADDY, 2016

⁸⁹ Economista i polític japonès, primer ministre de Japó entre 2001 i 2006. Biografías y Vidas, 2004-2017m

⁹⁰ CHIKAKO, 2006

⁹¹ Alba, 2004

⁹² Informe sobre les violacions del drets humans dels immigrants, 1995.

incrementar la qualitat dels serveis migratoris independentment de la seva procedència⁹³.

Durant el 1998, el Govern d'Ernesto Zedillo Ponce de León⁹⁴, membre del Partit Revolucionari Institucional, va prendre la decisió d'expulsar a estrangers que consideraven com a no convenients pel país.

L'any 2000, amb el canvi de govern (dretes), es va intensificar aquesta llei. Es va fer el Pla Frontera Sud i, al 2003, es va millorar la gestió de la immigració. Tot i així, hi havia molta corrupció en l'àmbit polític migratori⁹⁵. La realitat del país, però, era una altra. Es van violar molts drets humans dels immigrants per part de les autoritats mexicanes⁹⁶. Els polítics argumenten que sempre ha estat així però ara els immigrants ho denuncien.

Al 2011, es va publicar una Llei de Migració⁹⁷, amb el govern de Felipe de Jesús Calderón Hinojosa⁹⁸, membre del Partit Acció Nacional. Aquesta, va ser destinada a regular l'ingrés i la sortida de persones de nacionalitat mexicana i estrangera, així com el trànsit i l'estància de persones immigrants en el territori⁹⁹.

⁹³ Becker, 1996

⁹⁴ Polític mexicà, doctor sobre el deute extern i economista, president de la República entre 1994 i 2000. Biografías y Vidas, 2004-2017n

⁹⁵ Institut Nacional de Migració, 2005

⁹⁶ Calleros, 2009

⁹⁷ DOF, 2011

⁹⁸ President de Mèxic entre 2006 i 2012, advocat, economista i llicenciat en Administració Pública. Biografías y Vidas, 2004-2017o

⁹⁹ Castilla, 2014

3. Model empíric

Seguint un model de dades de panel dinàmic amb variables instrumentals, s'ha realitzat un anàlisi per un total de 16 països escollits aleatòriament. Finalment la mostra s'ha reduït a 13 països, ja que, després d'analitzar els estadístics descriptius per països, hem optat per eliminar aquells on la desviació típica no era suficientment gran. Tot ells formen part de la OCDE¹⁰⁰ (Organització per la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic), aquests són Alemanya (AL), Austràlia (AU), Bèlgica (BE), Espanya (ES), França (FR), Itàlia (IT), Holanda (NL), Japó (JP), Mèxic (MX), Noruega (NO), Regne Unit (UK), Suïssa (CH) i Suècia (SWE). Les dades són anuals i van des del 1994 fins al 2008.

S'estudia com varia la variació de la immigració¹⁰¹ (IM) quan es produeix un canvi en l'atur¹⁰² (AT), la ideologia política (D12 i D22) i la despesa pública (DP). Aquestes variables estan recollides a la Taula 1.

VARIABLES		
Variable	Definició	Mesura
IM	Immigració	Número d'immigrants entrats en percentatge sobre la població
AT	Taxa d'atur	Percentatge
DP	Despesa pública	Percentatge sobre el PIB
D12	Ideologia, si el partit és d'esquerres o dretes	Binària: 0 = No hi ha canvi d'esquerra a dreta 1 = Hi ha una canvi d'esquerra a dreta
D22	Ideologia, si el partit és d'esquerres o dretes	Binària: 0 = No hi ha canvi de dreta a esquerra 1 = Hi ha una canvi de dreta a esquerra

Taula 1: Definició i mesura de les variables

Font 2: Elaboració pròpia

¹⁰⁰ OCDE, 2017

¹⁰¹ OCDE, 2015a

¹⁰² OCDE, 2015b

La primera variable exògena és la taxa d'atur mesurada en percentatge. L'elecció d'aquesta variable ve donada per dos motius principals, un relacionat amb el mercat de treball i l'altre relacionat amb l'elecció racional dels individus. El primer motiu és perquè, si ens basem en les evidències històriques explicades en l'apartat 2, les decisions polítiques de facilitar o dificultar l'entrada d'immigrats, van estretament relacionades amb la situació en la que es troba el mercat laboral. El segon motiu és perquè suposem que els individus que prenen la decisió d'emigrar són racionals, és a dir, decidiran marxar del seu país d'origen per millorar la seva situació actual i no pas al contrari. Sempre cercaran incrementar el seu benestar, d'altra manera no seria una decisió eficient, el que vindria a ser *l'homo economicus* d'Adam Smith (II Llibre de la Riquesa de les Nacions, 1776). Els resultats que esperem obtenir amb aquesta variable, tenint en compte l'exposat en aquest mateix paràgraf, és que a mesura que incrementa l'atur disminueix l'entrada d'immigrants al país.

La segona variable explicativa és la despesa pública mesurada en percentatge sobre el PIB. La intensió d'utilitzar aquesta variable és mesurar si el partit polític que governa utilitza mesures restrictives o expansives. D'aquesta manera i tenint en compte el principi de racionalitat, si les polítiques són restrictives (expansives) disminuirà (incrementarà) l'entrada d'immigrants.

La tercera variable explicativa és la ideologia política. Aquesta variable està separada en dues variables binàries on la idea és la mateixa. La primera variable binària, que hem anomenat D12, pren el valor 0 si no hi ha hagut un canvi ideològic d'esquerra a dreta aquell any i, pren el valor 1, si ha passat de governar un partit d'esquerreres a governar un partit de dretes. La segona variable binària, anomenada D22, és just el contrari. Aquesta variable pren el valor 0 si no hi ha hagut un canvi ideològic d'esquerra a dreta aquell any i, pren el valor 1, si ha passat de governar un partit de dretes a governar un partit d'esquerreres. Amb això suposem que no es produeix el mateix efecte si el canvi de govern va de dretes a esquerreres que si va d'esquerreres a dretes. D'aquesta manera també es pot veure la relació de la immigració amb la ideologia del partit i no pas amb el simple fet de que s'hagi produït un canvi de partit. En la Taula 2 es poden observar els estadístics descriptius de totes les variables.

ESTADÍSTICS DESCRIPTIUS					
Variable	Observacions	Mitja	Desviació estàndard	Mínim	Màxim
IM	195	0.563	0.408	0.0039	2.05
AT	195	6.914	3.326	2.5	20.07
DP	195	42.356	9.114	18.21	63.8
D12	195	0.080	0.275	0	1
D22	195	0.061	0.240	0	1

Taula 2: Estadístics descriptius de les variables

Font 3: Elaboració pròpia

Mèxic és el país amb el menor percentatge d'immigrants entrants dins de la mostra amb un 0.0039% i Suïssa és l'economia amb major percentatge d'immigrants entrants amb un 2.05% sobre el total de la població, ambdós valors difereixen bastant de la mitja. El país amb la menor taxa d'atur és Noruega (2.5%)¹⁰³ i el país amb la major taxa d'atur és Espanya amb diferència, quasi el doble que la majoria d'economies (20.07). La despesa pública en percentatge sobre el PIB, mostra que el país on es realitza més despesa pública és Suècia amb un 63.8% i el que menys és Mèxic¹⁰⁴.

Creiem que a l'hora d'escollir un lloc per emigrar, la conducta dels altres emigrants (experiència, resultat, etc.) tenen alguna mena d'influència en la decisió de canviar de lloc de residència (es podria parlar d'una mena d'efecte imitació). És per això que hem considerat oportú incloure la variable endògena retardada un i dos períodes en el model. Massey (1998), va dir que les xarxes migratòries tenien una gran importància a l'hora de desenvolupar els moviments migratoris, influint tant en la decisió individual com familiar d'emigrar, incrementant o disminuint la possibilitat d'emigrar. Ell parla de l'«efecte crida». *“Aquest efecte té un gran caràcter multiplicador, ja que cada nou immigrant origina una gran reserva d'immigrants potencials”*¹⁰⁵.

¹⁰³ Hi ha altres països com Holanda que tenen un mínim molt similar però hem descrit aquells països que tenen exactament el mínim.

¹⁰⁴ Es pot observar com el país amb menys despesa pública en percentatge sobre el PIB, també és el país amb menys entrada d'immigrants.

¹⁰⁵ MASSEY, 1998

Pel mateix motiu hem considerat retardar l'atur un període, ja que considerem que el fet de que el mercat laboral estigui funcionant un any, fa que entre la presa de decisió d'emigrar i l'acte d'emigrar, passi un període de temps. L'objectiu es veure si existeix aquesta relació.

Un cop presentades totes les variables objecte d'estudi, procedim a estudiar l'estacionarietat d'aquestes mitjançant un test d'arrel unitària Levin-Lin-Chu. Per a un $p\text{-valor} < 0.05$ rebutjarem H_0 : El panel conté arrel unitària i per a un $p\text{-valor} > 0.05$ no rebutjarem H_0 i procedirem a corregir els problemes d'estacionarietat.

Immigració. Després de realitzar el test s'ha arribat a la conclusió de que aquesta presenta un problema d'estacionarietat. Per un nivell de significació del 5%, no podem rebutjar la hipòtesis nul·la de que la variable presenta una arrel unitària ($0.5643 > 0.05$), la qual cosa ens porta a haver d'utilitzar la variació de la immigració com a variable dependent (ΔIM). El test d'arrel unitària està recollit a la Taula 3.

TEST D'ARREL UNITÀRIA PER LA IMMIGRACIÓ		
H_0 : El panel conté arrel unitària	Nombre de panells = 13	
H_1 : El panel és estacionari	Nombre de períodes = 15	
	Estadístics	P-valor
T desajustada	-3.0944	
T ajustada	0.1618	0.5643

Taula 3: Test d'arrel unitària per la immigració

Font 4: Elaboració pròpia

Atur. Després d'estudiar la possible estacionarietat, s'ha arribat a la conclusió de que aquesta variable no presenta un problema d'estacionarietat. Per a un nivell de significació del 5%, podem rebutjar la hipòtesis nul·la de que la variable presenta una arrel unitària ($0.0000 > 0.05$), no és necessari, per tant, fer cap modificació. El test d'arrel unitària està recollit en la Taula 4.

TEST D'ARREL UNITÀRIA PER L'ATUR		
H ₀ : El panel conté arrel unitària	Nombre de panells = 13	
H ₁ : El panel és estacionari	Nombre de períodes = 15	
	Estadístics	P-valor
T desajustada	-8.8353	
T ajustada	-6.5231	0.0000

Taula 4: Tes d'arrel unitària per l'atur

Font 5: Elaboració pròpia

Despesa pública. Després d'estudiar la possible estacionarietat, s'ha arribat a la conclusió de que aquesta variable no presenta un problema d'estacionarietat. Per a un nivell de significació del 5%, podem rebutjar la hipòtesis nul·la de que la variable presenta una arrel unitària ($0.0022 > 0.05$), no és necessari, per tant, fer cap modificació. El test d'arrel unitària està recollit en la Taula 5.

TEST D'ARREL UNITÀRIA PER LA DESPESA PÚBLICA		
H ₀ : El panel conté arrel unitària	Nombre de panells = 13	
H ₁ : El panel és estacionari	Nombre de períodes = 15	
	Estadístics	P-valor
T desajustada	-7.4357	
T ajustada	-2.8418	0.0022

Taula 5: Test d'arrel unitària per la despesa pública

Font 6: Elaboració pròpia

El model que estimarem pren la següent forma¹⁰⁶:

$$\Delta IM_{it} = \gamma_1 \Delta IM_{it-1} + \gamma_2 \Delta IM_{it-2} + \beta_1 AT_{it} + \gamma_3 AT_{it-1} + \beta_2 DP_{it} + \beta_3 D12_{it} + \beta_4 D22_{it} + \alpha_i + \varepsilon_{it}$$

¹⁰⁶ On ΔIM_{it} és la variable dependent observada en el país 'i' en el temps 't'.

ESTIMACIÓ DINÀMICA ARELLANO-BOND PER DADES DE PANEL				
ΔIM_{it}	Coefficient	Error estàndard	z	P > z
ΔIM_{it-1}	-0.292	0.106	-2.74	0.006
ΔIM_{it-2}	-0.346	0.114	-3.02	0.003
AT	-0.060	0.017	-3.51	0.000
AT_{it-1}	0.042	0.014	2.96	0.003
DP	-0.018	0.007	-2.57	0.010
D12	-0.019	0.041	-0.47	0.638
D22	-0.024	0.046	-0.54	0.591
Constant	0.941	0.294	3.19	0.001

Taula 6: Estimació dinàmica Arellano Bond per dades de panel

Font 7: Elaboració pròpia

El model genèric estimat pren la següent forma:

$$\Delta IM_{it} = -0.292\Delta IM_{it-1} - 0.346\Delta IM_{it-2} - 0.060AT_{it} + 0.042AT_{it-1} - 0.18DP_{it} + 0.941_i + \varepsilon_{it}$$

La variable endògena retardada un i dos períodes és estadísticament significativa¹⁰⁷ a un nivell de significació del 5% (P-valor=0.006 < 0.05 i P-valor=0.003 < 0.05, respectivament), la qual cosa ens permet rebutjar la hipòtesis nul·la de que els coeficients són iguals a zero. L'efecte a curt termini de la immigració serà -0.292 i l'efecte a llarg termini serà de¹⁰⁸ $\frac{0.941}{1+0.292+0.346} = 0.574$.

L'atur és estadísticament significatiu per a un nivell de significació del 5% amb un p-valor igual a 0.000, rebutjant la hipòtesi nul·la de que els coeficients són iguals a zero. L'increment de l'atur en una unitat implica la disminució de la variació de la immigració en 0.060 unitats. El resultat és l'esperat ja que això implica que a major taxa d'atur menor serà l'entrada d'immigrants al país. L'atur retardat un període també és significatiu per un nivell de significació del 5% amb un p-valor igual a 0.003. L'efecte de l'atur a curt termini és de 0.042.

¹⁰⁷ Per a p-valor < 0.05 rebutjarem la hipòtesis nul·la de que els coeficients són iguals a 0 ($\beta=0$), sent així significativa la variable. Per a p-valor > 0.05 no rebutjarem la hipòtesis nul·la de que els coeficients són iguals a 0 ($\beta=0$).

¹⁰⁸ $\frac{\alpha}{1 - \gamma_1 - \gamma_2}$

La despesa pública és estadísticament significativa per a un nivell de significació del 5% amb un p-valor igual a 0.010, rebutjant la hipòtesi nul·la de que els coeficients són iguals a zero. L'increment de la despesa pública en una unitat implica la disminució de la variació de la immigració en 0.018 unitats. El resultat conclou que a major despesa pública, menor serà la variació en l'entrada dels immigrants.

Finalment, les dues variables binàries que representen la ideologia dels partits polítics, D12 i D22, per a un nivell de significació del 5% (tampoc al 10%) són estadísticament significatives amb un p-valor igual a 0.638 i 0.591, respectivament. La qual cosa implica que el fet de que s'hagi produït un canvi polític en el país, sigui quina sigui la direcció, no és un determinant de la decisió d'emigrar.

4. Resultats i conclusions

Podem separar els partits polítics en dos grups, aquells que tenen tendència a la monoculturalitat i aquells que tenen tendència a la multiculturalitat. El primer grup utilitza polítiques restrictives cap a la immigració ja que la veuen com una amenaça i perjudicial per la nació. Les majors restriccions van adreçades a les limitacions en els beneficis de l'Estat del Benestar o d'integració (ex.: Noruega obliga a tenir coneixements sobre la llengua). El segon grup està format per aquells partits que tenen tendència a la multiculturalitat ja que tenen una visió positiva de la immigració. Les polítiques són més flexibles i estan adreçades a facilitar l'accés i l'estada. Els partits de dretes s'agruparien en el primer grup amb polítiques basades en l'interès de la nació i els partits d'esquerres en el segon grup amb polítiques que parteixen d'una base més social, sobretot en el discurs.

Les decisions i idees estan limitades per pactes i agrupacions entre països, alguns cops contradictòries a la ideologia política (Suïssa al 2014 amb quotes a l'entrada d'immigrants tant comunitaris com no). L'exemple més clar és el de la Unió Europea amb la lliure circulació dels ciutadans dels Estats membres o l'espai *Schengen*. Segons conveniència, s'han anat creant pactes bilaterals (ex.: Bèlgica amb Marroc, Turquia, Algèria, etc.).

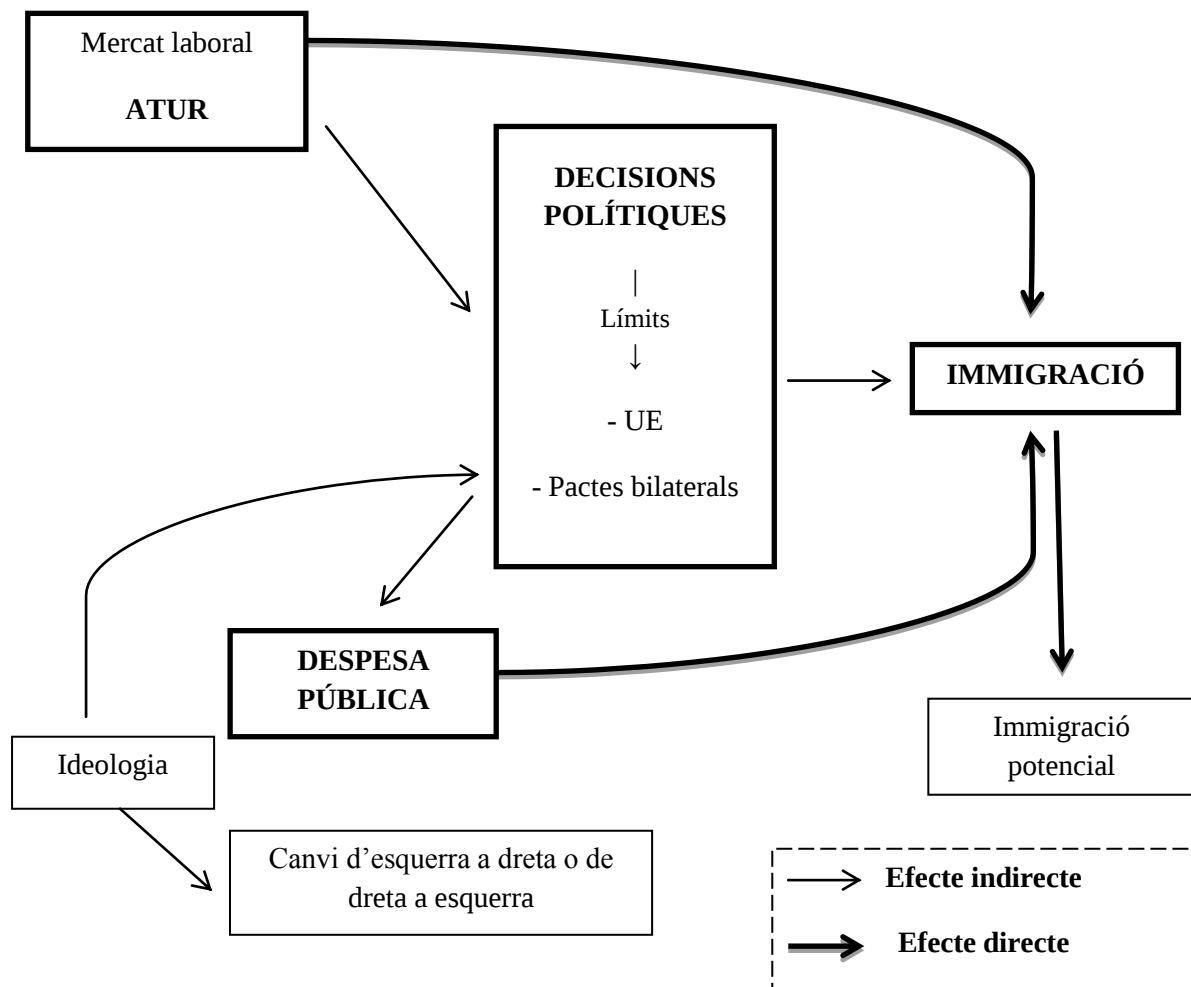
El model demostra que hi ha evidència de que es produeix l'efecte crida (els immigrants porten a més immigrants, es crea una xarxa. *Massey, 1998*). Els partits amb tendència monocultural imposen restriccions per evitar aquest efecte ja que així l'experiència migratòria en aquell país no és atractiva per a possibles immigrants futurs. Els partits amb tendència multicultural no veuen l'efecte crida com quelcom perjudicial i afavoreixen la reunificació familiar i la integració de l'immigrant.

L'atur té un efecte directe i un efecte indirecte sobre la immigració. Afecta directament a la decisió d'emigrar ja que l'atur elevat no és un factor atractiu. A més a més, emigrar a un país amb elevades taxes d'atur no seria una decisió racional ni eficient. Afecta indirectament ja que moltes de les decisions que prenen els partits polítics per facilitar o dificultar l'entrada i l'estada dels immigrants responen a la situació en la que es troba el mercat laboral. Els partits que són extremadament monoculturals, com tendeixen a moure's per interès, són més reactius a les variacions en la taxa d'atur. Els partits que són multiculturals, tendeixen a ser més lineals ja que sempre tenen una política més

flexible davant la immigració. També cal destacar que els partits monoculturals es mostren més oberts cap a l'entrada de capital humà qualificat i així ho demostren amb la imposició de menors restriccions cap a aquest col·lectiu (Ex.: Japó i Alemanya posaven barreres a l'entrada de treballadors no qualificats i facilitats als qualificats).

Hi ha evidència de que la despesa pública afecta a la immigració de manera directa. Aquesta variable ve decidida pels partits polítics i, per tant, aquesta decisió afecta a la immigració indirectament.

En general s'observa que existeix relació entre la ideologia política i la immigració, però que no hi ha evidència de que el canvi en un any de partit polític sigui un factor atractiu o determinant per emigrar. La variació de la quantitat d'immigració no està relacionada amb la variació d'ideologia (canvi d'esquerra a dreta o de dreta a esquerra).



Gràfic 2: Efectes directes i indirectes sobre la immigració
Font 8: Elaboració pròpia

5. Bibliografia

Act of 15 May 2008 on the Entry of Foreign Nationals into the Kingdom of Norway and their Stay in the Realm (Immigration Act).

<http://www.refworld.org/docid/507522792.html>

Aja, E., & Bueso, L. D. (Eds.). (2005). *La regulación de la inmigración en Europa*. Fundación "La Caixa".

Akaha, T., & Kashiwazaki, C. (2006). "Japanese Immigration Policy: Responding to Conflicting Pressures," Migration Information Source.

Alba, Francisco (2004), "Las respuestas mexicanas ante el fenómeno migratorio", en Castillo, Manuel Ángel y Jorge Santibáñez (coordinadores), *Nuevas tendencias y nuevos desafíos de la migración internacional*, Volumen I. El Colegio de la Frontera Norte y El Colegio de México, Tijuana, México.

Ariza Diago, A. *La securitización de la migración, una aproximación desde la cooperación migratoria entre Italia y Libia*. 2008-2011.

Asylum and Immigration Appeals Act 1993 (c. 23) of Norway
<http://www.refworld.org/pdfid/3ae6b5a414.pdf>

Australian Government. Department of Immigration and Border Protection (2017). *Operation Sovereign Borders*. <http://www.osb.border.gov.au/en/Operation-Sovereign-Borders>

Bécker Cuéllar, César (1996), "Palabras del Lic. César Bécker Cuéllar, Subsecretario de Población y Servicios Migratorios de la Secretaría de Gobernación", en *Memoria del Foro de Análisis de la Política Migratoria en México*, Senado de la República, México, DF

Biografías y Vidas. (2004-2017a). Gerhard Schröder.
<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/s/schroder.htm>

Biografías y Vidas. (2004-2017b). Angela Merkel.
<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/m/merkel.htm>

Biografías y Vidas. (2004-2017c). Jean-Luc Dehaene.
<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/d/dehaene.htm>

Biografías y Vidas. (2004-2017d). Jacques Chirac

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/c/chirac.htm>.

Biografías y Vidas. (2004-2017e). Nicolas Sarkozy.

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/s/sarkozy.htm>

Biografías y Vidas. (2004-2017f). Giulio Andreotti.

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/a/andreotti.htm>

Biografías y Vidas. (2004-2017g). Romano Prodi

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/p/prodi.htm>

Biografías y Vidas. (2004-2017h). Silvio Berlusconi.

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/b/berlusconi.htm>

Biografías y Vidas. (2004-2017i). Wim Kok.

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/k/kok.htm>

Biografías y Vidas. (2004-2017j). Tony Blair.

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/b/blair.htm>

Biografías y Vidas. (2004-2017k). Göran Persson.

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/p/persson.htm>

Biografías y Vidas. (2004-2017l). Keizo Obuchi.

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/o/obuchi.htm>

Biografías y Vidas. (2004-2017m). Junichiro Koizumi

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/k/koizumi.htm>

Biografías y Vidas. (2004-2017n). Ernesto Zedillo.

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/z/zedillo.htm>

Biografías y Vidas. (2004-2017o). Felipe Calderón.

https://www.biografiasyvidas.com/biografia/c/calderon_felipe.htm

Borjas, G. J., & Van Ours, J. C. (2000). *Labor economics* (Vol. 2). Boston, MA: McGraw-Hill.

Calleros Alarcón, Juan Carlos (2009), El Instituto Nacional de Migración y los derechos humanos de los migrantes en México, Instituto Nacional de Migración, México, DF.

Castilla Juárez, K. A. (2014). Ley de Migración mexicana: Algunas de sus inconstitucionalidades. *Migración y desarrollo*, 12(23), 151-183.

Chizuko, H. (2015). *Japan's Recent Developments in Immigration Law and Policy: Reform on the Admission System of Highly Skilled Professionals, Technical Interns, and Domestic Workers*. Saga University.

Comissió Europea (2016). Migració i assumptes d'interior. "Europa sense fronteres. Espai Schengen". https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/e-library/docs/schengen_brochure/schengen_brochure_dr3111126_es.pdf

Comisión de las Comunidades Europeas contra Reino de Bélgica (2009). <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX%3A62008CJ0219>

del Estado, B. O. (2000a). Ley Orgánica 4/2000, de 11 de enero, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social. *Boletín Oficial del Estado*, 10(12), 01.

del Estado, B. O. (2000). Ley Orgánica 4/2000, de 11 de enero, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social. *Boletín Oficial del Es*
DOF (2011). DECRETO por el que se expide la Ley de Migración y se reforman, derogan y adicionan diversas disposiciones de la Ley General de Población.

del Estado, B. O. (2000). Ley Orgánica 4/2000, de 11 de enero, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social. *Boletín Oficial del Estado*, 10(12), 01.

DW (2015). Inglaterra endurecerá su Ley de Inmigración. <http://www.dw.com/es/inglaterra-endurecer%C3%A1-su-ley-de-inmigraci%C3%B3n/a-18670938>*tado*, 10(12), 01.

Eaddy, M. B. (2016). An Analysis of Japan's Immigration Policy on Migrant Workers and Their Families.

Fernández de Castro, Rafael (1997), “The Mexican Government’s Position on Migration: From NonEngagement to an Active Search for a New Understanding. Is it Worth it?”, en *Immigration in U.S.- Mexican Relations*, Brookings Institution. Washington, DC., Estados Unidos.

Garrido, L. (2000). Los inmigrantes en Suecia.
<https://www.immi.se/tidskrifter/invandraren/inva991/inmigran.htm>

Gobierno de España(2013). Ministerio del Interior. Servicio al ciudadano. Estranjería. Acuerdo de Schengen. <http://www.interior.gob.es/web/servicios-al-ciudadano/extranjeria/acuerdo-de-schengen>

Gobierno de España (2017a). Ministerio de Empleo y Seguridad Social. Bélgica. Inmigración de nacionales de un país tercero a través de la reagrupación familiar: incremento del 20% en 1 año.
<http://www.empleo.gob.es/es/mundo/Revista/Revista131/111.pdf>

Gobierno de España (2012). Ministerio de Empleo y Seguridad Social. Actualidad internacional sociolaboral n°160.
<http://www.empleo.gob.es/es/mundo/Revista/Revista160/Revista160.htm>

Gobierno de España (2017b). Ministerio de Empleo y Seguridad Social. Países Bajos. Cambio en la política de inmigración.
<http://www.empleo.gob.es/es/mundo/Revista/Revista126/186.pdf>

Gobierno de España (2014a). Ministerio de Empleo y Seguridad Social. Actualidad Internacional Sociolaboral n° 180. Reino Unido.
<http://www.empleo.gob.es/es/mundo/Revista/Revista180/171.pdf>

Gobierno de España (2014b). Ministerio de Empleo y Seguridad Social. Actualidad internacional sociolaboral n°181. Suecia.

<http://www.empleo.gob.es/es/mundo/Revista/Revista181/Revista181.htm>

Godoy, L. D. (2002). La inmigración en Europa: realidades y políticas. *Documento de trabajo*, 2, 18

GU (1990). L. 39/1990 Legge 29 Febbraio 1990, e successive modificazioni, Conversione in legge, con modificazioni, del decreto-legge 30 Dicembre 1989, n. 416, Norme urgenti in materia di asilo politico, di ingresso e soggiorno dei cittadini extracomunitari e di regolarizzazione dei cittadini extracomunitari ed apolidi già presenti nel territorio dello. <http://www.integrazionemigranti.gov.it/normativa/protezioneinternazionale/normativa-nazionale/Documents/MARTELLI.pdf>

GU (1998). Legge 6 marzo 1998, n. 40. "Disciplina dell'immigrazione e norme sulla condizione dello straniero." pubblicata nella *Gazzetta Ufficiale* n. 59 del 12 marzo 1998 - Supplemento Ordinario n. 40. <http://www.camera.it/parlam/leggi/980401.htm>

GU (2002). Legge 30 luglio 2002, n. 189 "Modifica alla normativa in materia di immigrazione e di asilo" (*pubblicata nella Gazzetta Ufficiale* n. 199 del 26 agosto 2002 - *Suppl. ord.*). <http://www.camera.it/parlam/leggi/021891.htm>

Hollifield, J. F. (1994). The Migration Challenge: Europe's Crisis in Historical Perspective. *Harvard International Review*, 26-69.

Immigration Act 2014 (c. 22) of United Kingdom. http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2014/22/pdfs/ukpga_20140022_en.pdf

ILO (2002). Nationality, Immigration and Asylum Act 2002 2002 CHAPTER 41. [http://eudo-](http://eudo-citizenship.eu/NationalDB/docs/UK%20Nationality,%20Immigration%20and%20Asylum%20Act%202002.pdf)
[citizenship.eu/NationalDB/docs/UK%20Nationality,%20Immigration%20and%20Asylum%20Act%202002.pdf](http://eudo-citizenship.eu/NationalDB/docs/UK%20Nationality,%20Immigration%20and%20Asylum%20Act%202002.pdf)

Information om Sverige (2016). Immigrating to Sweden. <https://www.informationsverige.se/Engelska/Samhalle/Samhallsorientering/Pages/Sverige-ett-invandrarland.aspx>

Instituto Nacional de Migración (2005), Propuesta de Política Migratoria Integral en la Frontera Sur de México, Instituto Nacional de Migración, México, DF.

Iredale, R. (2006). Política migratoria y de refugio, asentamiento e integración en Australia. *Documentos CIDOB. Migraciones*, (11), 1.

Jan Dirk Stouten (2017). Jan Peter Balkenende.
<http://www.jandirkstouten.nl/gastsprekers/politiek-bedrijfsleven/jan-peter-balkenende/>

Jones, L. (2000). Immigration and parliamentary discourse in Great Britain: An analysis of the debates related to the 1996 Asylum and Immigration Act. *Racism at the Top*, 283-310. <http://www.refworld.org/pdfid/3ae6b5a414.pdf>

Kroes, J. (2000) IBA Immigration and nationality law news - volume 15, number 2 - October 2010. A Modern Migration Policy for the Netherlands.
http://www.kroesadvocaten.nl/uploads/medewerkers/iba_newsletter_2010_oct_netherlands_momi.pdf

Lee, E. S. (1966). A theory of migration. *Demography*, 3(1), 47-57.

“LOI n° 2003-1119 du 26 novembre 2003 relative à la maîtrise de l'immigration, au séjour des étrangers en France et à la nationalité (1).” JORF, n°274. Legifrance. Le Service Public de la Diffusion Du Droit.
<https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000795635&d ateTexte=&categorieLien=id>

“LOI n° 2006-911 du 24 juillet 2006 relative à l'immigration et à l'intégration (1).” JORF, n°170. Legifrance. Le Service Public de la Diffusion Du Droit.
<https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000266495&d ateTexte=&categorieLien=id>

“LOI n° 2007-1631 du 20 novembre 2007 relative à la maîtrise de l'immigration, à l'intégration et à l'asile (1)” JORF, n°270. Legifrance. Le Service Public de la Diffusion Du Droit.
<https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000524004&d ateTexte=&categorieLien=id>

Macdonald, I. A., & Blake, N. J. (1995). *Immigration law and practice in the United Kingdom*. Lexis Pub. <http://www.refworld.org/pdfid/3ae6b4d310.pdf>

Madrigal, M. (2005). Mujeres inmigrantes extracomunitarias.
<http://www.surt.org/gep/castella/pdfs/LONDRES.pdf>

Marriage migration (2016). United Kingdom's Immigration Laws Timeline.
<http://marriagemigration.com/document/united-kingdoms-immigration-laws-timeline>

Massey, D.S. et al., op. cit., (1998), 234.

Moya, J. C. (1990). Aspectos macroestructurales y microsociales de la emigración española a Argentina (1850-1930). In *Galicia y América, el papel de la emigración: V Jornadas de Historia de Galicia* (pp. 137-160). Deputación Ourense.

OCDE (2017). *About the OCDE. Members and partners.*
<http://www.oecd.org/about/membersandpartners/>

OCDE (2015a). *Directorate for Employment, Labour and Social Affairs International migration policies and data.* <http://www.oecd.org/els/mig/keystat.htm>

OCDE (2015b). *Health data base.*
http://stats.oecd.org/Index.aspx?DatasetCode=HEALTH_STAT

Oficina de publicacions de la UE (2010). Síntesis de la legislació europea. *Tratado de Maastricht sobre la Unión Europea* (1992). <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:xy0026&from=ES>

Ortiz de Zárate, R. (2014). Guy Verhofstadt. Bélgica. CIDOB.
https://www.cidob.org/biografias_lideres_politicos/europa/belgica/guy_verhofstadt

Ortiz de Zárate, R. (2017). Mark Rutte. CIDOB
https://www.cidob.org/biografias_lideres_politicos/europa/paises_bajos/mark_rutte

Ortiz de Zárate (2016a). Jens Stoltenberg. CIDOB

https://www.cidob.org/biografias_lideres_politicos/europa/noruega/jens_stoltenberg

Ortiz de Zárate, R. (2016b). David Cameron. CIDOB

https://www.cidob.org/biografias_lideres_politicos/europa/reino_unido/david_cameron

Ortiz de Zárate, R (2013a) Kevin Rudd. CIDOB

https://www.cidob.org/biografias_lideres_politicos/oceania/australia/kevin_rudd

Ortiz de Zárate, R (2013b) Tony Abbott. CIDOB

https://www.cidob.org/biografias_lideres_politicos/oceania/australia/tony_abbott

Parlamento Europeo (2001). Preguntas parlamentarias.
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getAllAnswers.do?reference=P-2000-4042&language=ES>

Paz, E. C. (2012). La política de inmigración en España. *3c Empresa: investigación y pensamiento crítico*, 1(8), 3.

POR, E. D. L. I. P.

Convención Internacional sobre la Eliminación de todas las Formas de Discriminación Racial. *DERECHOS HUMANOS*, 45(48), 9.

RAVENSTEIN, E.G. (1885; 1889). *The Laws of Migration*», *Journal of the Statistical Society*, XLVIII, II (1885), 198-99, y *The Laws of Migration. Second Paper*», *Journal of the Statistical Society*, LII, II (1889), 241-301

Regulations, I. Regulations concerning the entry of foreign nationals into the Kingdom of Norway and their presence in the realm” pursuant to The Immigration Act of 1988 (later changed) Johnson-Webb, KD (2003) Recruiting Hispanic Labor: Immigrants in Non-Traditional Areas. <http://app.uio.no/ub/ujur/oversatte-lover/data/lov-19880624-064-eng.pdf>

Regulations of 15 October 2009 on the Entry of Foreign Nationals into the Kingdom of Norway and their Stay in the Realm (Immigration Regulations), 15 October 2009

<https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/jd/dokumenter/forskrifter/immigration-regulations.pdf>

Schultz, S.; Miranda, B. (2012). Políticas migratorias en Europa y Alemania – desde una perspectiva anti-racista, Sao Paulo 2007.

Schweizerische Eidgenossenschaft (2017). Head of Department Didier Burkhalter. <https://www.eda.admin.ch/eda/en/home/fdfa/didier-burkhalter.html>

SÉNAT. UN SITE AU SERVICE DES CITOYENS (2017). Pasqua, Charles. http://www.senat.fr/senateur/pasqua_charles77053g.html

SOPEMI, O. (2006). Perspectives des migrations internationales.

SOU (2001) Act on Swedish Citizenship. <http://eudo-citizenship.eu/admin/?p=file&appl=currentCitizenshipLaws&f=SWE%202001%2082%20%28as%20of%202006%2C%20English%29.pdf>

SOU (2005). Aliens Act (2005:716). http://www.government.se/contentassets/784b3d7be3a54a0185f284bbb2683055/aliens-act-2005_716.pdf

SOU (2006) Aliens Ordinance (2006:97). <http://www.government.se/49cf71/contentassets/1a44738c52aa4330902523e74205d594/aliens-ordinance.pdf>

Tàpies, R. A., & Avila Tàpies, R. (2011). Japón y las migraciones internacionales: una revisión bibliográfica de los artículos del International Migration Review (imr). *Observatorio Iberoamericano de la Economía y la Sociedad del Japón*, (10).

Unió Europea (2009). Asunto C-219/08 Comisión de las Comunidades Europeas

Velasco, J.C. (2007). Derechos humanos y justicia global en el contexto de las migraciones internacionales.

Ward, I. (2002). The Tampa, wedge politics, and a lesson for political journalism. *Australian Journalism Review*, 24(1), 21.